

Tvary zemského povrchu

Výsledný tvar zemského povrchu je výsledkem spolupůsobení vnitřních sil (endogenních) a sil vnějších exogenních. Zatímco vnitřní síly povrch vyvyšují, vnější síly jej naopak zarovňávají (erodují).

Výsledný tvar zemského povrchu můžeme popsat pomocí:

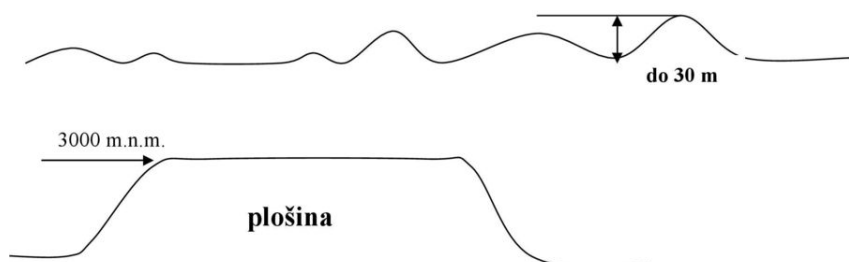
1. **vertikální členitosti** - rozhodující je nadmořská výška
2. **horizontální členitosti** - podle členitosti pobřeží

Vertikální členitost: Členění zemského povrchu dle absolutní nadmořské výšky (tedy jak je dané místo vysoko nad mořskou hladinou).

1. Prolákliny - místo na zemském povrchu je níže než hladina moře. Nejnižším bodem souše je hladina Mrtvého moře, která se nachází - **420 m n.m.**
2. Nížiny - oblasti s nadmořskou výškou od 0 do 200 m n. m.
3. Vysočiny - území s nadmořskou výškou nad 200 m n. m.

Členění zemského povrchu dle rozdílu nadmořských výšek (pro určení tvaru se využívá čtverec o rozměru 4 x 4 km a porovnává se nejnižší a nejvyšší bod)

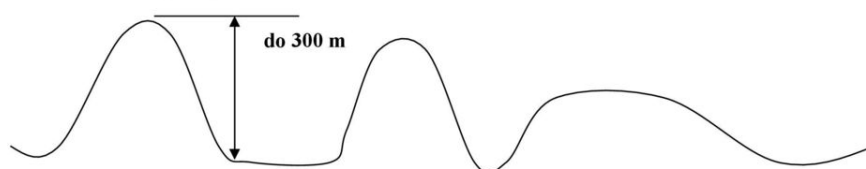
• **ROVINA** – plochý až mírně zvlněný povrch, rozdíly **do 30m**, roviny ve velkých nadmořských výškách = **plošiny** (Tibetská, Luanda Katanga)



• **PAHORKATINA** – mírně zvlněný povrch, mírné svahy, mělká údolí, rozdíl **do 150 m**. Nejčastější typ krajiny u nás.



• **VRCHOVINA** – příkřejší svahy, hlubší údolí, rozdíl **do 300m**.



• **HORNATINA** – strmé svahy, hluboká údolí, rozdíl **do 600 m**.

• **VELEHORNATINY** – strmé, často skalnaté svahy, rozdíly **přes 600 m**, těžký život, málo lidí, nízké teploty, časté změny počasí.

Horizontální členitost - délka pobřežní linie. Pobřeží je vždy členěno poloostrovy, zálivy, fjordy ... (extrémně dlouhé pobřeží má vzhledem ke své velikosti Skandinávský poloostrov).